

Program for studentaktiv læring - utlysning 2018 - oppstartsrapport 2020

1. Prosjekt-ID

Prosjektnummer AKTIV-2018/10091

Prosjekttittel Centre on Experiential Legal Learning (CELL)

Prosjektsammendrag

Jussutdanningen har tradisjonelt bestått av forelesninger, selvstudier og skriftlig skoleeksamen. Studentevalueringer, forventninger fra arbeidsgivere og tilbakemeldinger fra panelet som har evaluert masterprogrammet i rettsvitenskap, peker alle på at det er behov for å gjøre noen systematiske endringer. Det er behov for å:

- Innføre mer ferdighetsbasert kompetanse
- Tenke helhetlig rundt studentaktive læringsformer og progresjon i programmet
- Redusere negativt karakterpress blant studentene
- Skape flere faglige møteplasser for kompetanseheving og deling

For å imøtekomme disse behovene etablerer fakultetet utdanningsatsningen Centre on Experiential Legal Learning (CELL). CELL representerer en fagdidaktisk ny tilnærming til jusstudiet: Gjennom erfaringsbasert læring skal studentene lære ved hjelp av praktiske øvelser, aktiv eksperimentering og refleksjon rundt egen innsats. Gjennom CELL vil masterprogrammet i rettsvitenskap videreutvikles i klinisk retning med mål om å:

- Bedre studiets arbeidslivsrelevans ved å utvikle studentenes digitale, muntlige og skriftlige ferdigheter.
- Gi våre studenter en dypere forståelse av det juridiske håndverket ved å utvikle rolleforståelse og etisk refleksjon.

Det skal eksperimenteres med ulike typer ferdighetstrening i valgemner. Etter evaluering skal læringsformene implementeres i det obligatoriske studieløpet. Ved å innføre varierte vurderingsformer og fokusere mer på ferdigheter, får studentene mulighet til å utvikle et bredere spekter av kompetanser enn de testes i på skoleeksamen; Noe som kan bidra til å redusere karakterpresset.

Universitetsbiblioteket og UiOs senter for læring og utdanning vil være sentrale i arbeidet med å skape faglige møteplasser og drive kompetanseheving av lærere og studenter.

2. Prosjektdokument

2.1 Prosjektinformasjon

2.1.1 Tilskuddsmottaker

Prosjektansvarlig institusjon

University of Oslo (NO-UiO)

Ansvarlig enhet

Ansvarlig enhet: The Faculty of Law

Prosjektleder

Name: Hjelmeng, Erling
Grad: dr. juris.
Stilling: professor/studiedekan
E-post: e.j.hjelmeng@jus.uio.no
Telefonnummer: +47 22859784

2.1.2 Samarbeidspartnere

Institusjon:	NO-UiO, LINK – Senter for læring og utdanning (NO)
:	
Enhet:	
Institusjon:	NO-University of Oslo (NO-UiO)
:	
Enhet:	Universitetsbiblioteket: Juridisk bibliotek
Institusjon:	NO-University of Oslo (NO-UiO)
:	
Enhet:	Institut for lingvistiske og nordiske studier
Institusjon:	NO-University of Oslo (NO-UiO)
:	
Enhet:	Department of Informatics
Institusjon:	NO-University of Oslo (NO-UiO)
:	
Enhet:	Department of Political Science and Department of Sociology and Human Geography
Institusjon:	NO-Lovdata (NO)
:	
Enhet:	
Institusjon:	NO-NAV (NO)
:	
Enhet:	
Institusjon:	NO-Department of Justice (NO)
:	
Enhet:	Lovavdelingen
Institusjon:	NO-Kommunal- og moderniseringsdepartementet (NO)
:	
Enhet:	
Institusjon:	NO-The Language Council of Norway (NO)
:	
Enhet:	
Institusjon:	NO-Direktoratet for forvaltning og IKT (NO)
:	
Enhet:	
Institusjon:	NO-Advokatforeningen (NO)
:	
Enhet:	
Institusjon:	NL-Juristenes utdanningscenter (NL)
:	
Enhet:	
Institusjon:	NO-Juristforbundet (NO)
:	
Enhet:	

Institusjon:	NO-Gyldendal (NO)
:	
Enhet:	
Institusjon:	NO-DNB (NO)
:	
Enhet:	DNB Juridisk
Institusjon:	NO-Utlendingsdirektoratet (NO)
:	
Enhet:	
Institusjon:	NO-Lawbotics (NO)
:	
Enhet:	
Institusjon:	NO-Synch Law (NO)
:	
Enhet:	

2.1.3 Prosjektdeltakere

Name:	Blandhol, Sverre
Degree:	dr.juris
Position:	professor
E-mail:	sverre.blandhol@jus.uio.no
Samarbeidspartner:	NO-University of Oslo
Name:	Hagland, Birgitte
Degree:	phD
Position:	førsteamanuensis
E-mail:	birgitte.hagland@jus.uio.no
Samarbeidspartner:	NO-University of Oslo
Name:	Langford, Malcolm
Degree:	Ph.D
Position:	professor
E-mail:	malcolm.langford@jus.uio.no
Samarbeidspartner:	NO-University of Oslo
Name:	Sandvik, Kristin Bergtora
Degree:	dr.juris
Position:	professor
E-mail:	k.b.sandvik@jus.uio.no
Samarbeidspartner:	NO-University of Oslo
Name:	Westbye, Hilde
Degree:	cand.jur
Position:	Avdelingsleder, Juridisk bibliotek
E-mail:	hilde.westbye@ub.uio.no
Samarbeidspartner:	NO-University of Oslo

2.1.4 Fagområde og studietilbud

Fagområde

- 1: Law (213)
- 2: Sociology (202)
- 3: Information, computer and communication technology (405)

Utvikling av studietilbud

Navn på studieprogram eller emnegruppe:	Rettsvitenskap (5-årig master)
Fagområde:	Law
Studiepoeng:	300,00
Studieplasser:	437

2.2 Prosjektbeskrivelse

2.2.1 Bakgrunn, behov og mål

Hovedmål og delmål

Det juridiske fakultet har etablert utdannings-satsingen Centre on Experiential Legal Learning (CELL)* med mål om å utvide og utvikle erfaringsbasert læring innenfor juridiske fag og fakultetets øvrige fagkrets.

Prosjektet vil videreutvikle masterprogrammet i rettsvitenskap i klinisk retning. Hovedmål er å:

- Bedre studiets arbeidslivsrelevans ved å utvikle studentenes digitale, muntlige og skriftlige ferdigheter.
- Gi våre studenter en dypere forståelse av det juridiske håndverket ved å utvikle rolleforståelse og etisk refleksjon.

Prosjektet opererer med følgende fem delmål:

1. Utvikle en progresjon som er basert på ferdighetstrening i programstrukturen.
2. Utvikle undervisnings- og vurderingsformer som bedre realiserer læringsmålene, basert på studentmedvirkning.
3. Integrere digital kompetanse og bibliotekets kurstilbud i læringsdesignet.
4. Bygge opp pedagogisk kompetanse innen juridisk læring for å etablere et nordisk og europeisk nav for erfaringsbasert læring.
5. Minske fokus på karakterpress og gjentak ved å gi studentene flere arenaer å vise seg fram på enn den som er rådende på jusstudiet i dag: ett semester – én eksamen - én karakter.

*Prosjektet har et engelsk navn fordi det favner flere engelskspråklige emner, og fordi vi på sikt søker internasjonalt samarbeid om erfaringsbasert læring.

Bakgrunn og behov

Stortingsmelding 16: Kultur for kvalitet i høyere utdanning uttrykker høye forventninger til at kvaliteten i norsk høyere utdanning skal bli bedre og identifiserer områder hvor det er potensial for forbedring. Blant annet påpekes det at studentaktive læringsformer ikke brukes i stor nok grad, og at plenumsforelesninger og tradisjonelle eksamensformer dominerer.

Juss er et av de eldste universitetsfagene, og undervisning og vurdering har vært utført på mer eller mindre samme måte i over 200 år med fokus på forelesninger, selvstudier og skriftlige skoleeksamen. Det er en sterk institusjonell tradisjon for å vektlegge kunnskapsmålene, mens ferdighetsmålene og den generelle kompetanse studentene skal ha ervervet seg i mindre grad har styrt utformingen av programmet. Selv om juss er et profesjonsstudium har det vært lite fokus på praktiske ferdigheter. Samtidig er det store pågående endringer i arbeidsmarkedene for jurister. I 'Tomorrow's Lawyers' (OUP, 2017) påpeker Richard Susskind at framtidens jurister må ha grunnleggende digitale ferdigheter for å håndtere lovverket og rettslige prosesser preget av nye teknologier. Fakultetet erkjenner at det blant arbeidsgivere og studenter i dag er stor etterspørsel etter slike ferdigheter, og vil komme denne etterspørselen i møte.

Det har de siste årene vært flere «bottom-up» initiativer fra fagmiljøene som eksperimenterer med erfaringsbasert læring og som søker å styrke ferdighetsdelen i studieprogrammet, men disse har ikke vært del av en overordnet helhetlig plan. Gjennom CELL og vår erfaringsbasert modell ønsker fakultetet å skape tydelige rammer rundt disse initiativene, utvikle og oppskalere dem i studieprogrammet, og se dem i sammenheng med den kompetanse og de ferdigheter studiet skal gi kandidatene.

Dette behovet for en overbygning påpekes også i den eksterne programevalueringen av rettsvitenskap fra 2018. Der fremheves også at studieprogrammets store tematiske bredde gjør det utfordrende å sikre

faglig progresjon gjennom studieløpet, og det foreslås «å bygge progresjon ved å utvikle et mangfold av juridiske ferdigheter, og tenke gjennom hvordan mer basale ferdigheter etter hvert kan bygges opp til mer avansert kompetanse.» For å realisere disse målene, skal det utvikles en plan for hvilke konkrete ferdigheter og kompetanser studentene skal tilegne seg på hvert av studieårene, og progresjonen mellom årene skal fremstå tydeligere. Evalueringer av «bottom-up» initiativene viser at studentene opplever større læringsutbytte av erfaringsbasert læring, og lærere på ulike studieår må kobles slik at ferdighetstrening og kompetanseutvikling koordineres mer systematisk på tvers.

Det er behov for flere faglige møteplasser for å diskutere og koordinere hvordan dette kan gjøres i praksis. En faglig møteplass CELL ønsker å integrere bedre i fakultetets undervisning, er Universitetsbiblioteket (UB). Bibliotekets kompetanse innen blant annet digitale rettskilder, digital søkning og kildeforståelse bør integreres mer systematisk i profesjonsløpet. Fakultetet har i 2018 som det første i Norge, pilotert bruk av digitale rettskilder under eksamen. UB har vært en sentral samarbeidspartner i dette arbeidet, og dette samarbeidet bør videreutvikles.

Jusstudiet er et av de mest populære studieprogrammene innen høyere norsk utdanning, og inntakskvaliteten på studentene er svært høy. Fremtidige arbeidsgivere og studentene selv har høye krav til prestasjoner, noe som har medført et karakterpress som av mange oppleves som negativt for læringsmiljøet. Karakterfokuset uttrykkes også ved at fakultetet topper både klage- og gjentaksstatistikken ved UiO. Fakultetet ser behov for redusere karakterpresset. Ved å innføre varierte vurderingsformer og å fokusere mer på ferdigheter, skal studentene få mulighet til å utvikle et bredere spekter av kompetanser enn de testes i på skoleeksamen.

Valg av lærings- og vurderingsformer

CELL representerer en fagdidaktisk ny tilnærming til jusstudiet. Erfaringsbasert undervisning kan ses som en syklisk prosess hvor studentene lærer gjennom tidligere erfaringer, aktiv eksperimentering og refleksjon rundt egen innsats (Kolb 1984). I en profesjonsutdannelse som juss gir dette merverdi både i form av en dypere innlæring av fagstoffet og øvelse i yrkesrelevante ferdigheter. Sentrale juridiske ferdigheter som fakultetet ønsker studentene skal tilegne seg er prosedyre, forhandlinger, presentasjon innen ulike juridiske sjangere, formidling overfor ikke-jurister og forståelse for teknologi i møte med juss (Susskind 2017). Dessuten viser både forskning og vår praksis med pilotkursene at erfaringsbasert læring engasjerer studentene, og gir en dypere og bredere læring. Parallelt innebærer dette også å inkludere studentene i den løpende utviklingen av lærings- og vurderingsformer.

CELL vil konsolidere, utvide, utvikle, eksperimentere med og formidle nye former for erfaringsbasert læring innenfor juridiske fag og fakultetets øvrige fagkrets. Erfaringsbasert læring innebærer "learning by doing" ved at studentene engasjeres i problemløsning, og reflekterer rundt valg av strategi, taktikk og utfall i lys av rettskilder og prosessuelle muligheter. NIFU-rapporten Pathways to quality in higher education viser gjennom ulike case-studier at studentaktive læringsformer ikke er generiske og automatisk fører til god studiekvalitet. De bør heller forstås som et sett av pedagogiske prinsipper som må tilpasses fagets karakter og det spesifikke emnets formål og plassering i studieprogrammet (Nerland & Prøitz ed. 2018). Etter erfaring med pilotkursene har vi utviklet en modell som krever at aktiviteter innen erfaringsbasert læring i CELL må tilfredsstillende følgende kriterier:

1. Inneholde erfaringsbaserte elementer (problemløsning, klinisk arbeid, digital design mv.) med et definert pedagogisk formål.
2. Skape eller anvende rollespill (simuleringer) eller andre aktiviteter som krever aktiv deltakelse; Eller at det tilbys klinisk arbeid med reelle klienter eller praktisk samarbeid med eksterne partnere.
3. Evalueres og gi karaktermessig uttelling (A-F karakter eller bestått/ikke bestått).
4. Gjøres replikerbare og dokumenteres for fremtidig bruk og utvikling (skriftlige instruksjoner, definisjon av læringsutbytte m.v.).

Under beskrives de fire arbeidspakkene i satsningen. Disse er basert på følgende prinsipper:

- Erfaringsbasert læring, med stor vekt på rollespill, caser, øvelser og andre interaktive elementer i undervisningen.
- Korresponderende vurderingsformer, som svarer til innholdet i undervisningen slik at det blir samsvar mellom det studentene undervises i og det de prøves i.

- Digitale hjelpemidler, blant annet i form av forhåndsinnspilte videoer, podcasts, bruk av epost under øvelsene, evt fjernforhandlinger med studenter fra andre universiteter, etc.
- Replikerbarhet, som vil si at alle rollespill og øvelser utvikles med lærerinstruksjoner som sikrer ensartet gjennomføring og med pedagogisk trening i egne seminarer, etc.
- Evaluering, som vil si at undervisningen løpende evalueres og sees i sammenheng med forskning på undervisningskvalitet på de relevante fagområdene.

CELL tilstreber et gjennomgående fokus på digital læringsdesign, for eksempel bruk av mobilkameraer i prosedyreøvelser mm, digitalt gruppearbeid via Canvas og utnyttelse av eksterne samarbeidsverktøy som benyttes i arbeidslivet.

ARBEIDSPAKKE 1: FORHANDLINGER

Denne arbeidspakken bidrar til å realisere prosjektets hoved- og delmål ved å utvikle profesjonsrelevante ferdigheter innen kommunikasjon, forhandlinger, konflikthåndtering og prosedyre for fremtidens jurister. Arbeidspakken forhandlinger vil bygge videre på det nybrottsarbeidet som er igangsatt i emnene JUS5504 Konflikthåndtering, JUS5070 Forhandlinger, JUS5041 Prosedyrekonkurranser og JUS5912 Legal Writing and Oral Advocacy in International Law, samt erfaringene med bruk av case, øvelser, muntlige presentasjoner og prosedyreøvelser i flere andre emner.

Kjernen i arbeidspakken er forhandlingsemnet som følger en erfaringsbasert undervisningsmetode. Undervisningen består av tre typer aktiviteter:

- 1) Formidling av fagets teori gjennom innledninger til de enkelte tema og oppsummeringer etter rollespill og øvelser.
- 2) Praktisk ferdighetstrening gjennom deltakelse i rollespill og øvelser.
- 3) Refleksjon og analyse av egne og andres forhandlinger i lys av fagets teori og begreper, noe som bidrar til å bygge bro mellom teori og praksis.

Arbeidspakken omfatter også aktiviteter for studenter i interaksjon med næringsliv og praksisfeltet, filmseminar om forhandlinger og konflikthåndtering, og et forum for tvisteløsning som er åpent for publikum og hvor aktuelle rettspolitiske spørsmål drøftes. Det tas også sikte på å videreutvikle rollespillkonseptet til andre aktiviteter, f.eks. muntlige høringer.

Innen arbeidspakken foreligger det langsiktige planer om videre fagutvikling innen rettspsykologi, mekling, og ferdigheter i diplomati og internasjonale forhandlinger i samarbeid med Institutt for statsvitenskap.

ARBEIDSPAKKE 2: RETTSTEKNOLOGI

Denne arbeidspakken bidrar til å realisere prosjektets hoved- og delmål ved å gjøre jusstudentene rustet for de teknologiske endringene og utfordringene som vil møte dem i samfunns- og arbeidsliv. Det juridiske fakultet har vært en pioner innen undervisning på teknologiske emner, med en spesialisert master i forvaltningsinformatikk og en master i Information and Communication Technology Law. Arbeidspakken i retts teknologi vil bidra til innovasjon for alle i jussutdannelsen ved å utvikle forståelse og kompetanse i teknologi og digitalisering.

Studentene vil få:

- (1) Kompetanse i digital «literacy» med forståelse av hvordan digitale og automatiserte systemer er bygget opp.
- (2) Opplæring i grunnleggende datavitenskapelige og statistiske metoder slik at de kan bidra til utvikling av rettslig teknologi.
- (3) Muligheten til å lære kollektiv rettslig problemløsning ved deltagelse i eksperimentelle Legal tech labs.

Prosjektet vil styrke digital- og erfaringsbasert læringsdesign gjennom:

- Tilgang til praksisplasser og samarbeid med eksterne aktører som jobber med digitale løsninger.
- Digitale mentorer for studentprosjekter.
- Offentlige presentasjoner av digitalt baserte studentprosjekter.
- Utvikling av en digital læringsdesign med Canvas og Office365 for gruppearbeid og gruppeevaluering.

- Utforming av en ressursbank om teknologi og digitalisering for å heve kompetanse blant lærerne i øvrige juridiske fag.

Fire eksisterende emner vil stå sentralt i satsningen: Legal Technology: Artificial Intelligence and Law, Empiriske rettsstudier, Robot Regulation og Lovgivningslære. Teknologi og erfaringsbaserte metoder er sentralt i alle emnene. I tillegg ønsker fakultetet å opprette et nytt valgfag i Koding for jurister som en del av prosjektet. Emnet skal styrke studenters kompetanse i å utvikle praktiske og samfunnsrelevante teknologiske prosjekter. Alle emnene i arbeidspakken er å anse som piloter med forventede ringvirkninger for læringsdesign til andre juridiske emner, herunder obligatoriske fag.

ARBEIDSPAKKE 3: STUDENTKLINIKKER

Arbeidspakken bidrar til å realisere prosjektets hoved- og delmål ved å utvikle et helhetlig pedagogisk program for praksisbasert læring på fakultetet. Læring gjennom klinisk arbeid med reelle problemstillinger, klienter og oppdragsgivere utgjør den sterkeste formen for erfaringsbasert læring. Prosjektet bygger på to etablerte tiltak på fakultetet; De studentdrevne rettshjelpiltakene JussBuss og JURK (juridisk rådgivning for kvinner), og jusstudentenes mulighet til å velge et praksisopphold på seks uker. Formålet med studentklinikker er både å videreutvikle de praksisbaserte læringsformene innenfor fakultets fagkrets, og integrere dem i en samlet pedagogisk plan.

Prosjektet vil styrke studentenes erfaringer på en rekke områder, avhengig av utplasseringssted og fagkrets, og innebærer utvikling av:

- Klare mål for hvilke ferdigheter praksis skal gi.
- Plan for praksisforberedende undervisning.
- Opplagg for løpende evaluering og refleksjon gjennom praksisperioden.
- Opplagg for avsluttende refleksjon og rapportskrivning.

Praksis hos JussBuss og JURK gir studenter ferdigheter i:

- Rollen som rådgiver og advokat.
- Å kommunisere med klienter med begrenset kunnskap om jus og erfaring med et formalisert språk.
- Å se juridiske problemstillinger i komplekse faktum, fremstille dem klart og argumentere for klientens sak.
- Å anvende rettssosiologisk kunnskap om rettens beskyttelsesrolle overfor utsatte grupper.

Praksis hos arbeidsgivere gir jusstudenter ferdigheter i:

- Ulike juristroller og juridiske disipliner.
- Trening i å ta stilling til juridiske og etiske problemstillinger.
- Fremme tekniske ferdigheter, gjennom sitt spesifikke fokus på lovgivningslære.
- Utføre utredninger på fakultetet (mini-NOU) på bestilling fra eksterne oppdragsgivere.
- Utredningsoppdrag gir trening i klarspråk, kildebehandling og stringent argumentasjon.

Praksis hos arbeidsgiver gir masterstudenter i kriminologi, rettssosiologi og menneskerettigheter praktiske ferdigheter i:

- Å planlegge, gjennomføre og evaluere et selvstendig arbeid i samarbeid med vertsinstitusjonen, f.eks å evaluere implementering av lovgivning.
- Å samarbeide og kommunisere med medarbeidere, overordnede og samarbeidspartnere i vertsinstitusjonen.
- Kommunisere eget arbeid til en arbeidsgiver på en oversiktlig og informativ måte.

ARBEIDSPAKKE 4: SKRIVETRENING

Denne arbeidspakken bidrar til å realisere prosjektets hoved og delmål ved å systematisere og utvikle eksisterende skriveopplæring og utvikle nye aktiviserende læringsformer. Fokuset er rettet mot juridiske sjangerformer som traktater, lover, forskrifter, avtaler, dommer, prosesskriv og betenkninger. Følgende ferdigheter vil særlig vektlegges:

- Studentene skal bedre sine skriveferdigheter, både individuelt og evnen til kollaborativ utvikling av skriftlige produkter.
- Studentene skal oppøve evnen til å vurdere andres skriveprosesser og tekster (fagfelleferdigheter).

- Skrivetreningen integreres med kliniske grep: Studentene skal f.eks. skrive prosesskrifter i forbindelse med prosedyrekonkurransen på andre studieår, avtaler på tredje studieår, offentlige utredninger med lovtekst innen klinikken i lovgivningslære og til slutt en akademisk masteroppgave.
- Studentene skal utvikle en bedre rolleforståelse og evne til å resonnerer over etiske dilemmaer ved å reflektere aktivt rundt egen og andres skriveprosess og tekst, samt tekstens funksjoner i ulike sammenhenger.

Denne arbeidspakken skal bidra til å endre fokus fra enveis tilbakemeldinger på studenttekster i etterkant, til å utvikle gode ordninger for dialog om skriveprosess og tekst underveis i arbeidet. I denne dialogen skal både lærere og studenter delta. Her skal studentene:

- Lære å vurdere tekstkvalitet, gi tilbakemelding, ta imot og bruke tilbakemelding på egen tekst (fagfelleferdigheter).
- Medstudentrespons skal integreres i undervisningen: Fra enkle ordninger for diskusjon om uferdig tekst, til organiserte opplegg for tilbakemelding på medstudenters tekster. Det blir arrangert større skriveverksteder og «masteroppgavekonferanser» der studenter og lærere deltar.

Endelig skal fakultetet videreutvikle dagens ordning med studenter som oppgaverettere.

- Studenter gis muligheten til å bli skriveledere gjennom å få skrivetrening, opplæring i tekstvurdering og skriveveiledning organisert som en egen skrivelederklinikk.
- Skrivelederne skal drifte digitale og fysiske skriveverksteder der studenter kan få tilbakemelding på uferdig tekst, og skriveprosesser kan organiseres.

Litteraturliste:

Kolb, David A 1984; 2014 Experiential Learning: Experience as the Source of Learning and Development

Susskind, Richard 2017: Tomorrow's Lawyers: An Introduction to Your Future

Nerland, Monika & Prøitz, Tine S. (ed): NIFU 2018:3 NIFU Pathways to quality in higher education. Case studies of educational practices in eight courses

Kompetanseutvikling

Fakultetet har en ny generasjon med lærekrefter som har ideer og ambisjoner for utvikling av studentaktiv læring. Ved å samle innovative undervisningskrefter i CELL vil fakultetet gi kraft og retning til en satsning på utdanning. I 2020 får fakultetet et nytt bygg, Domus Juridica, som vil være tilrettelagt for studentaktive undervisningsformer. Biblioteket etableres som et nav i det nye bygget, ikke bare for fysisk læringsmiljø og studentsamarbeid, men også som et sted hvor både studenter og faglærere får opplæring i bl.a. digitale rettskilder/Lovdata Pro. Målet er å koble teknologi og fag på nye og bedre måter.

Fakultetet har ansatt seks universitetslektorer, og ønsker å utvikle disse til et team som skal fungere som et sentralt bindeledd i den praktiske undervisningshverdagen. De skal bistå med å skape helhet i programmet, og spre gode initiativ mellom ulike fag og emner. Med semesterkull på rundt 250 studenter, vil det ofte være behov for ekstra lærekrefter til å fasilitere studentaktive læringsformer. Her vil lektorteamet ha en sentral rolle. Det vil i samråd med LINK bli utviklet en egen kompetansepakke for lektorteamet.

Fakultet vil også bruke LINK inn i felles arrangementer for undervisere og studenter, og i kartlegging, utvikling og evaluering av relevante kompetansetiltak. Det skal gjennomføres kurs for digitale mentorer, etableres en ordning for kollegaveiledning og avholdes kurs i erfaringsbaserte læringsformer og i digitale verktøy.

Den planlagte årlige konferansen om erfaringsbasert juridisk læring vil bli en viktig faglig møteplass.

2.2.2 Prosjektplan, organisering og samarbeid

Fremdriftsplan

Prosjektet har tre hovedfaser med midtveisevaluering planlagt for 2021.

FASE 1 OPPSTART: Prosjektet starter høstsemesteret 2019, og fokuserer på kick-off, oppstartsmøter, planlegging av aktiviteter, utarbeidelse av overordnet ferdighetsplan pr. studieår, ferdiggjøring av detaljerte avtaler med eksterne samarbeidspartnere i arbeidslivet, etablere ordninger for evaluering m.v.

FASE 2 DRIFT: Fokuset i denne fasen er iverksettelse og oppfølging av aktiviteter i arbeidspakkene. Dette skjer gjennom utvikling av nye erfaringsbaserte læringsformer (fortrinnsvis innenfor valgemner), samt implementering av slike læringsformer i obligatoriske emner i Master i rettsvitenskap, og oppfølging av dette. I tillegg til konkrete planer innenfor valgemnene er målsetningen at det ilt. 2020 skal være etablert minst én ny aktivitet på hvert studieår. Det vil utover i prosjektperioden også gjennomføres kursing av lærere, både i erfaringsbaserte læringsformer mer generelt og i digitale hjelpemidler spesielt, der det også legges opp til refleksjon rundt påvirkning av fagets metode.

FASE 3 AVSLUTNING: Fokuset for avslutningsfasen er evaluering, læring og videreføring av prosjektets aktiviteter i samarbeid med CELLS øvrige aktiviteter. Sluttevaluering vil skje våren 2022 og foreligge umiddelbart etter prosjektets avslutning august 2022.

Studentmedvirkning vil være integrert i disse aktivitetene, og bidra til å kvalitetssikre medvirkning i fase to og tre. Studentassistenter i undervisningen og student 'peer-review' ordninger er sentrale for å realisere aktivitetene i fase to. Innenfor rammene av CELL vil det tilbys et høyt antall praksis- og ferdighetsbaserte aktiviteter med fokus på kollaborativ læring. Studentene vil også delta i den løpende evalueringen, bl.a. gjennom digital evaluering av alle aktiviteter i Canvas, og ved deltakelse i referansegruppe. Plan for studentmedvirkning i fase tre blir revidert midtveis.'

Senteret organiseres med en prosjektleder og en styringsgruppe bestående av fem personer (CVer vedlagt søknad), og ca. ti personer tilknyttet utover dette. Referansegruppe vil være fakultetets nyetablerte arbeidslivspanel. Videre vil det være betydelig kontakt med UiOs sentrale læringscenter LINK. CELL vil ha et kontaktpunkt ut mot studentene i fakultetets nybygg, samlokalisert med biblioteket. CELL-tilknyttede personer vil disponere kontorer og møterom i samme bygg. Denne strukturen blir evaluert midtveis.

Løpende aktiviteter, konferanser og kurs, evaluering mv. vil kreve betydelig koordineringsinnsats, både faglig og administrativt. Iht. budsjettet er det lagt opp til at dette fordeles på to stillinger i til sammen 110 %, mens merinnsatsen knyttet til CELL for de deltakende vitenskapelig tilsatte estimeres til ca. 10 %. Arbeidsinnsatsen antas å være jevnt fordelt mellom arbeidspakkene. Ressursbruk og koordineringsbehov vil bli revidert på slutten av fase 1, og igjen ved midtveisevalueringen.

Støtteenheter og eksterne samarbeidspartnere

De viktigste interne støtteenheter til CELL er:

- Universitetsbiblioteket: Skal være et fysisk nav i CELL som læringsmiljø og faglig møteplass for studenter og ansatte i nybygget Domus Juridica. UB vil drive opplæring i digitale rettskilder, være sentral i arbeidspakke 4 Skrivning og ha rollen som koordinerende ledd.
- LINK: Skal delta i utvikling av et helhetlig læringsdesign for programmet, utvikling av lektorteamet, overordnet pedagogisk opplegg for praksisordninger og evaluering av prosjektresultater.

I tillegg er det aktuelt å samarbeide med en rekke fagmiljø internt ved UiO:

- Institutt for lingvistiske og nordiske studier, HF: Samarbeid om retorikk og klarspråk (arbeidspakke 4).
- Institutt for informatikk, MN: Samarbeid om koding for jurister (arbeidspakke 2).
- Psykologisk institutt og Institutt for statsvitenskap, SV: Konflikt- og tvisteløsning, internasjonale forhandlinger mm (arbeidspakke 1).

De viktigste eksterne samarbeidspartnerne i CELL er:

- Lovdata: Samarbeid om utvikling av digitale skrive støttesystemer for regelskriving og digitale rom for lovskrivning. Utvide eksisterende samarbeid om utvikling av digitale rettskilder.
- NAV: Sentral arbeidsgiver som vil være samarbeidspartner for fremtidens juristrolle, skrivning, rettsteknologi og formidling av juss til ikke-jurister både muntlig og skriftlig.
- Justisdepartementet, Lovavdelingen: Samarbeid om lovgivningslære klinikk, oppdragsgiver for studentprosjekter, bidra på konferanse og med eksterne lærekrefter.
- Kommunal –og moderniseringsdepartementet: Samarbeid om lovgivningslære klinikk og oppdragsgiver for studentprosjekter.
- Språkrådet: Fagstøtte til utvikling av skriveverksteder generelt og lovgivningsklinikk spesielt

- Direktoratet for forvaltning og IKT (DIFI), Avdeling for digital transformasjon: Utvikling av digitale støttesystemer og deltagelse i konferanse.
- Juristforbundet, Advokatforeningen og Juristenes Utdanningsssenter: Samarbeid om stiftelse og drift av et Meklingsinstitutt som blant annet kan tilby praksisplasser for studenter; Samarbeid om kartlegging og utvikling av undervisning i profesjonsrelevante ferdigheter.

Mulighet for erfaringsbasert læring gjennom praksisplass er sentral i flere av arbeidspakkene i CELL. I tillegg ønsker fakultet under arbeidspakke 2 rettsteknologi å tilby studentene mulighet til å delta i juridisk teknologiutvikling sammen med arbeidsgivere som er ledende på feltet. Studentene vil også få tilbud om digitale mentorer fra disse arbeidsplassene. Det er inngått avtaler med følgende relevante arbeidsgivere:

- Case Matrix Network
- Gyldendal
- Lovdata
- DNB
- UDI
- Lawbotics
- Synch Law

Risikoanalyse

1. Risiko: Tradisjon og kultur blant ansatte hindrer utbredelsen av nye undervisnings- og vurderingsformer.

Tiltak: Å gjøre undervisning til et kollektivt prosjekt hvor den enkelte faglærer inngår i et helhetlig læringsdesign for programmet.

2. Risiko: Fremtidig utskiftning av dekanat kan føre til at ledelsesfokuset på utdanningsatsingen / CELL blir mindre.

Tiltak: Å bygge opp en organisasjonsstruktur rundt CELL som er sterk og tydelig uavhengig av skiftende faglig ledelse. Dette gjøres blant annet ved å etablere universitetsbiblioteket som et nav i satsningen.

3. Risiko: Jusstudiets tradisjon for selvstudium og kultur for konkurranse gjør at studentene ikke engasjerer seg i aktive læringsformer og gruppearbeid.

Tiltak: Knytte ferdighetstrening til vurderingskriteriene. Kommunisere tydelige forventningsavklaringer til studentene både fra faglig og administrativt hold.

4. Risiko: Administrative ressurser har ikke kapasitet utover drift slik at det blir for lite administrativ støtte til utvikling.

Tiltak: Hvis tilsagn på prosjektmidler, øremerkes midler til administrative ressurser til CELL.

5. Risiko: Ambisjonsnivået er for høyt, og sentrale undervisningskrefter har ikke tid nok.

Tiltak: Frikjøp, strategisk bruk av lektorteamet og av-individualisering av undervisningen.

6. Risiko: Store studentkull gjør det ressurskrevende med studentaktiv læring.

Tiltak: Å bruke lektorteamet strategisk, og å trene studentene i fagfelleevaluering.

7. Risiko: At karakterpress og gjentak av eksamen blant studentene fortsetter som før.

Tiltak: Gjennom ferdighetstrening skal studentene få et nytt sett av kompetanser som setter dem i stand til å kommunisere hva de kan overfor en arbeidsgiver - utover karakterer på individuelle skriftlige eksamener.

2.2.3 Videreføring, evaluering, dokumentasjon og deling

Plan for videreføring av prosjektresultater

EVALUERING: Juridisk fakultet har hatt utfordringer med systematisk å evaluere pensumrelevans, pedagogisk kvalitet på undervisningen og studentenes læringsutbytte. Det har vært benyttet ulike verktøy og man har tidligere ikke klart å foreta systematiske analyser av evalueringsdata i læringsøyemed og har derfor heller ikke klart å dokumentere evalueringseffekt. Der dette har lyktes, har det i stor grad vært avhengig av faglærers initiativ og innsats.

Fakultet har derfor jobbet med å digitalisere og strømlinje evalueringsprosessen. I 2018 ble det innført digitale studentevalueringer av alle emner og kurs gjennom Canvas og Nettskjema med fokus på få, men strategisk viktige spørsmål omkring studentenes læringsprosesser.

Ved å tilpasse disse evalueringene ønsker fakultetet å sikre at undervisningen løpende evalueres og sees i sammenheng med forskning på undervisningskvalitet på de relevante fagområdene. En særlig målsetning er å "mappe" studentenes egenoppfatning av ferdigheter, for å koble dette til læringsmål.

CELL vil benytte følgende evalueringsstrategier:

Prosjektnivå:

- Responsgrupper bestående av studiedekan, administrasjonen og arbeidslivspanel.
- Planleggings- og evalueringsmøter med hele prosjektteamet og koordinatorteam - to til tre ganger i semesteret.
- LINK skal ha det overordnede pedagogiske ansvaret for evaluering av prosjektresultater.

Undervisning:

- Alle undervisningsaktiviteter evalueres digitalt via Canvas og Nettskjema
- Evalueringene vil bl.a. bli brukt i semestervise møter mellom ledelsen ved fakultet og institutter samt fagansvarlige for å sikre at utviklingen går i ønsket retning.
- Evalueringene vil danne grunnlaget for faggruppens planlegging rundt pedagogiske grep som skal videreføres til obligatoriske deler av programmet.

Integrering i HR:

- Evalueringene vil bli integrert i personaloppfølging/medarbeidersamtaler på en mer systematisk måte enn tidligere. Formålet er å løfte fokus på undervisningsinnsats som del av karriereutviklingen, i tråd med de meritteringsordninger som utvikles ved UiO.

DOKUMENTASJON: Ved prosjektslutt vil det bli utarbeidet en rapport basert på løpende evalueringer og sluttevaluering. All aktivitet vil bli dokumentert gjennom beskrivelser ("kokebøker") og evalueringresultater, som vil muliggjøre deling.

DELING: Deling av erfaringer opp mot norske og nordiske juridiske læresteder vil skje gjennom nasjonalt og nordisk dekanmøte. Herunder tas det initiativ til et nordisk forum om jussutdanning, i samarbeid med de nordiske fakultetene. Prosjektet vil være sentralt for en rekke konferanser hvor CELL er initiativtaker og/eller samarbeidspartner. I samarbeid med LINK ønsker CELL-initiativtakerne å gjennomføre en årlig evaluering av læringsutbyttet ved de læringsformer som er benyttet. Her er det også ønskelig å involvere fakultetets nyetablerte arbeidslivspanel. Prosjektet vil også inngå i en nordisk språkkonferanse hvor fokuset er klarspråksatsingen. Prosjektet vil bli presentert på UiOs årlige utdanningskonferanse.

Prosjektet vil dele informasjon om prosjektaktiviteter og læring gjennom ulike kanaler for juristbransjen som Rett 24, Advokaten, Juristen, og gjennom forskningsformidlingskanaler som forskning.no. Kanaler som Universitas og Khrono vil også være aktuelle, samt juridiske og pedagogiske fagtidsskrifter.

Beskrivelser av undervisningsopplegg vil bli gjort tilgjengelig fritt på nett, slik at dette kan tas i bruk av andre interesserte.

Plan for evaluering, dokumentasjon og deling av prosjektresultater

EVALUERING: Juridisk fakultet har hatt utfordringer med systematisk å evaluere pensumrelevans, pedagogisk kvalitet på undervisningen og studentenes læringsutbytte. Det har vært benyttet ulike verktøy og man har tidligere ikke klart å foreta systematiske analyser av evalueringsdata i læringsøyemed og har derfor heller ikke klart å dokumentere evalueringseffekt. Der dette har lyktes, har det i stor grad vært avhengig av faglærers initiativ og innsats.

Fakultet har derfor jobbet med å digitalisere og strømlinje evalueringsprosessen. I 2018 ble det innført digitale studentevalueringer av alle emner og kurs gjennom Canvas og Nettskjema med fokus på få, men strategisk viktige spørsmål omkring studentenes læringsprosesser.

Ved å tilpasse disse evalueringene ønsker fakultetet å sikre at undervisningen løpende evalueres og sees i sammenheng med forskning på undervisningskvalitet på de relevante fagområdene. En særlig målsetning er å "mappe" studentenes egenoppfatning av ferdigheter, for å koble dette til læringsmål.

CELL vil benytte følgende evalueringsstrategier:

Prosjektnivå:

- Responsgrupper bestående av studiedekan, administrasjonen og arbeidslivspanel.
- Planleggings- og evalueringsmøter med hele prosjektteamet og koordinatorteam - to til tre ganger i semesteret.
- LINK skal ha det overordnede pedagogiske ansvaret for evaluering av prosjektresultater.

Undervisning:

- Alle undervisningsaktiviteter evalueres digitalt via Canvas og Nettskjema
- Evalueringene vil bl.a. bli brukt i semestervise møter mellom ledelsen ved fakultet og institutter samt fagansvarlige for å sikre at utviklingen går i ønsket retning.
- Evalueringene vil danne grunnlaget for faggruppene planlegging rundt pedagogiske grep som skal videreføres til obligatoriske deler av programmet.

Integrering i HR:

- Evalueringene vil bli integrert i personaloppfølging/medarbeidersamtaler på en mer systematisk måte enn tidligere. Formålet er å løfte fokus på undervisningsinnsats som del av karriereutviklingen, i tråd med de meritteringsordninger som utvikles ved UiO.

DOKUMENTASJON: Ved prosjektslutt vil det bli utarbeidet en rapport basert på løpende evalueringer og sluttevaluering. All aktivitet vil bli dokumentert gjennom beskrivelser ("kokebøker") og evalueringresultater, som vil muliggjøre deling.

DELING: Deling av erfaringer opp mot norske og nordiske juridiske læresteder vil skje gjennom nasjonalt og nordisk dekanmøte. Herunder tas det initiativ til et nordisk forum om jussutdanning, i samarbeid med de nordiske fakultetene. Prosjektet vil være sentralt for en rekke konferanser hvor CELL er initiativtaker og/eller samarbeidspartner. I samarbeid med LINK ønsker CELL-initiativtakerne å gjennomføre en årlig evaluering av læringsutbyttet ved de læringsformer som er benyttet. Her er det også ønskelig å involvere fakultetets nyetablerte arbeidslivspanel. Prosjektet vil også inngå i en nordisk språkkonferanse hvor fokuset er klarspråksatsingen. Prosjektet vil bli presentert på UiOs årlige utdanningskonferanse.

Prosjektet vil dele informasjon om prosjektaktiviteter og læring gjennom ulike kanaler for juristbransjen som Rett 24, Advokaten, Juristen, og gjennom forskningsformidlingskanaler som forskning.no. Kanaler som Universitas og Khrono vil også være aktuelle, samt juridiske og pedagogiske fagtidsskrifter.

Beskrivelser av undervisningsopplegg vil bli gjort tilgjengelig fritt på nett, slik at dette kan tas i bruk av andre interesserte.

2.3 Budsjett Budsjett

NOK - Norwegian kroner	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Sum
Budsjett for midler fra Diku					
Personalkostnader og indirekte kostnader	394 801	1 133 216	1 161 547	680 324	3 369 888
Innkjøp av tjenester	0	300 000	300 000	0	600 000
Reisekostnader	0	60 000	60 000	0	120 000
Møtekostnader	0	0	0	0	0
Utstyr	0	0	0	0	0
Andre driftskostnader	100 000	300 000	300 000	200 000	900 000
SUM - Budsjett for midler fra Diku	494 801	1 793 216	1 821 547	880 324	4 989 888
SUM - Totalsum	494 801	1 793 216	1 821 547	880 324	4 989 888

Total tildeling	4989888
Gjenværende midler	0

Spesifikasjon av planlagte kostnader

Prosjekt CELL har et høyt ambisjonsnivå. Løpende aktiviteter, utvikling, konferanser og kurs, evaluering mv. vil kreve betydelig koordineringsinnsats, både faglig og administrativt. Fakultetet prioriterer derfor å søke midler til lønnskostnader for:

1. Prosjektansettelse / frikjøp av faglig koordinator UB i 50 %. Som beskrevet skal UB være det faglige navet i CELL. Rollen skal innehas av avdelingsleder Hilde Westbye, og utgjør en lønnskostnad på 1 488 584 kr.

2. Prosjektansettelse / frikjøp av teknisk-administrativ koordinator i 60 %. Dette er en rolle som kan innehas av en eller to personer avhengig av kompetanse. Oppgavene er blant annet hands-on IT-støtte og opplæring: samhandlingsverktøy, lisenshåndtering mm for arbeidspakken i retts teknologi, digitale evalueringer etc. I tillegg vil det være behov for studieadministrativ ekspertise som blant annet skal håndtere regelverk og rutiner rundt endring av undervisnings- og vurderingsformer, samarbeidsavtaler og oppfølging av praksisplasser, studentrådgivning, praktisk arbeid med kurs og konferanser etc. Rollen vil ligge på rådgivernivå, og utgjør en lønnskostnad på 1 468 141 kr.

Kostnadene for begge stillinger er fordelt prosentvis over perioden 1. august 2019 til 1. august 2022.

3. Fanen personalkostnader inneholder i tillegg timelønn til studenter som skal inneha rollen som læringsassistenter. De skal bidra i gjennomføring av øvelser, utvikling av digitale verktøy, evalueringsarbeid mv. Studentene får betalt i ltr. 35, og det er lagt inn 600 timer årlig i 2020 og 2021, og 300 timer for våsemesteret 2022 = til sammen i prosjektperioden 0,9 årsverk. Det gir en lønnskostnad på 413 164 kr.

4. I tillegg til direkte lønnskostnader, har vi lagt inn to pottter som går til kurs og opplæring av faglærere. Pott for deltagelse på seminarer og kurs for lærere i erfaringsbaserte læringsformer generelt og digitale hjelpemidler spesielt. Denne står under posten innkjøp av tjenester, og er på 600 000 kr. Dette skal dekke teamutvikling av de seks universitetslektorene, og kurs/opplæring av andre ansvarlig faglærere og faglærere i nye erfaringsbaserte læringsformer, og går til honorering av LINK. De har estimert utvikling og 4 dagssamlinger som fordeler seg over de to første årene til en total kostnad på 600 000 kroner (100 t x 600 kr).

5. Den andre posten står under «Andre driftskostnader», og skal gå til utvikling av nye undervisningsmetoder på rettsstudiet, frikjøp av ansvarlig faglærere og eksperimentering av nye opplegg i emner (piloter). Samt kursing av studenter som skal fungere som læringsassistenter. Dette er en gjennomgående aktivitet som er estimert til 600 000 kr.

I tillegg inneholder posten «Andre driftskostnader» en sum til å arrangere en årlig konferanse om erfaringsbasert læring innen juss hver vår. Det er satt av 100 000 kr til hvert arrangement, til sammen 300 000 i prosjektperioden 2020-2022. Fakultetet ønsker at konferansen skal være gratis for deltakerne, og pengene skal først og fremst brukes til å dekke kost/losji/reise og honorar for relevante key-note-speakers.

6. Reisekostnader er estimert for en rundreise for å utforske samarbeidsmuligheter mellom nordiske juridiske læresteder innen erfaringsbasert læring: 4 personer x 15 000 kr = 60 000 kr. Og en læringsreise til Harvard University: 2 personer x 30 000 kr = 60 000 kr. Harvard er ledende innen juridisk utdanning, blant annet er inspirasjonen til arbeidspakke 1 i forhandlinger hentet derfra.

Egenfinansiering

Total kostnadsramme for prosjektet er 10 637 845 kr.

Den samlede egenfinansieringen i budsjettet utgjør 53 %.

UiO beregner 40 % indirekte kostnader på lønn. For de tre lønnspostene 1) faglig koordinator UB, 2) teknisk-administrativ koordinator og 3) timelønn studenter utgjør dette en merkostnad på 1 347 957 kr.

Merinnsatsen knyttet til CELL estimeres til ca. 10 % for de deltakende vitenskapelig tilsatte. Arbeidsinnsatsen antas å være jevnt fordelt mellom arbeidspakkene. Denne arbeidsinnsatsen dekkes av fakultet, og tilsvarer: 2,4 årsverk fordelt med 8 x 10 % professor-stillinger årlig. Dette utgjør en totalsum på 4,3 mill. kr i personal- og indirekte kostnader.

Fakultetet har 200 timer fra LINK til rådighet i året. Etter avtale med dem skal disse brukes strategisk inn i prosjektarbeidet rundt CELL for å dekke kurs- og seminarvirksomhet for faglærere, bistand til utvikling av programdesign og i evalueringsarbeidet.

Alt samarbeid både internt og eksternt er basert på gjensidig nytte for begge parter, og inngår derfor som en del av det prosjektet finansierer selv.

Vil prosjektet være tilknyttet andre eksternt finansierte prosjekter?

Nei

3. Oppstartsrapport

Milepæler

Aktiviteter	Start år	Start måned	Slutt år	Slutt måned	Status
Integrere digitale verktøy for samskriving i emnet Lovgivingslære (lovlabbene)	2019	aug	2019	des	Ferdig
Pilotering av lovlab (praksisnært undervisningsopplegg) i emnet Lovgivingslære	2019	aug	2019	des	Ferdig
Kartlegge behov og kjøpe inn relevante programvarelisenser	2019	aug	2020	jun	Startet
Oppstartsmøter med prosjektteam, koordinatorteam, støtteenhet, lokal IT-støtte og styringsgruppe	2019	aug	2020	jun	Startet
Utvikling og konkretisering av samarbeidsavtaler og oppfølging av samarbeidspartnere	2019	aug	2020	jun	Startet
Utvikle plan for ferdighetsmål pr. studieår	2019	aug	2021	des	Startet
Avholde planleggings- og evalueringsmøter med prosjektteam	2019	aug	2022	jun	Startet
Kurs i rettsteknologi	2019	aug	2022	jun	Startet
Møter arbeidslivspanel	2019	aug	2022	jun	Startet
Oppstart klinikk for studentskrivelærere	2019	aug	2022	jun	Utsatt
Oppstart valgemenner (Robot regulation redesign, empiriske rettsstudier)	2019	aug	2022	jun	Startet
Plain-language konferanse med tema samarbeidet mellom jus og lingvistikk	2019	sep	2019	sep	Ferdig
Lage rollebeskrivelse for «digitale mentorer»: Ansvar, oppgaver, innhold	2019	sep	2020	jun	Startet
Etablere ordning for løpende evaluering av senteret	2019	sep	2020	des	Startet
Medarrangør "Oslo Legal Hackathon" i september hvert år	2019	sep	2021	sep	Startet

Ferdiggjøre Implementeringsplan: Læringsdesign for digitalt gruppearbeid	2019	okt	2020	des	Utsatt
Lage kjøreplan for arrangementer med mottagelse for studenter og samarbeidspartnere	2019	okt	2020	des	Utsatt
Møte LINK for å diskutere ulike læringsdesign og hvordan de best kan evalueres	2019	okt	2020	des	Startet
Planlegging av årlige konferanser om erfaringsbasert læring	2019	nov	2022	mai	Utsatt
Gjennomført kurs for digitale mentorer	2019	des	2020	jun	Utsatt
Digitale verktøy integrert i lovgivningslære	2020	jan	2019	des	Ferdig
Etablere ordning for kollegaveiledning	2020	jan	2020	jun	Utsatt
Etablere CELL i nybygget Domus Juridica, sammen med biblioteket	2020	jan	2020	des	Startet
Etablere ordninger med studentassistenter	2020	jan	2020	des	Utsatt
Samlinger med lektorteamet	2020	jan	2020	des	Utsatt
Gjennomføre kurs for lærere i erfaringsbaserte læringsformer	2020	jan	2022	jun	Utsatt
Gjennomføre kurs for lærere i integrering av digitale verktøy i jussutdanningen	2020	jan	2022	jun	Utsatt
Løpende evaluering av aktivitetene	2020	jan	2022	jun	Startet
Møter med referansegruppe én gang pr semester	2020	jan	2022	jun	Utsatt
Videreutvikling og implementering av ferdighetsplan	2020	jan	2022	jun	Startet
Konferanse om digital velferdsrett i samarbeid med NAV	2020	feb	2020	jun	Startet
Avholde årlig vårkonferanse om erfaringsbasert læring	2020	mai	2022	mai	Utsatt
Utredning av implementering av erfaringsbasert læring i Master i kriminologi og rettssosiologi	2020	aug	2021	jan	Ikke startet
Oppstart koding for jurister	2020	aug	2022	jun	Ikke startet
Disseminering av resultater/erfaringer i nasjonale og nordiske fora	2021	jan	2022	aug	Startet
Sluttevaluering av prosjektet	2022	jan	2022	aug	Ikke startet

Status for prosjektet

Organisasjonen CELL

CELL ble formelt stiftet i 2018, og har i perioden siden aktivt søkt om eksterntfinansiering for utvikling av undervisning ved Det juridiske fakultet (bl.a. prosjektet det her rapporteres på). I 2019 søkte CELL om status som senter for fremragende utdanning (SFU), denne søknadsperioden fikk stor innvirkning for CELL sin organisasjon.

Antall faglige medlemmer i CELL har økt og vi har vi arbeidet med en modell for studentintegrasjon som skal legge til rette for reelt samarbeid og partnerskap mellom faglige og studenter, ikke kun studentrepresentasjon. Reell studentmedvirkning i undervisningsutviklingen er koblet til prosjekts andre delmål. CELL ledes av en senterleder og en student-senterleder, hver pilar ledes av en faglig pilarleder og en student-pilarleder. Vi lyste ut disse stillingene i desember 2019 og har nå studenter tilsatt i alle stillinger med virkning fom februar 2020.

Videre har vi gått fra fire faglige pilarer til fem, og laget en organisasjonsmodell. Organisasjon og arbeidsform i CELL var blant temaene på oppstartsseminaret for CELL i Studentaktiv læring den 26. august 2019.

Arbeidet med organisasjonen CELL, og diskusjonene om hvordan CELL skal arbeide som ressurscenter og som en integrert del av fakultetet er arbeid og diskusjoner som tar tid. Dette har krevd oppmerksomhet høsten 2019, samtidig mener vi at dette ikke har forsinket prosjektet studentaktiv læring nevneverdig, og dette er arbeid og diskusjoner som er nødvendige og som vil bidra til bedre gjennomføring av prosjektet som helhet.

Ferdighetsstigen

CELL sitt prosjekt har fem delmål hvor utvikling av ferdighetsstigen på masterstudiet i rettsvitenskap er listet opp som nr. 1.

Programrådet for masterstudiet i rettsvitenskap (PMR) har det overordnede ansvaret for og vedtar endringer knyttet til masterstudiet i rettsvitenskap (MiR), og arbeidet med ferdighetsstigen må gjøres i dialog med PMR. CELL inviterte medlemmer fra PMR til et møte den 23. mai 2019 for å diskutere ferdighetsbaserte aktiviteter i rettsstudiet. Ferdighetsstigen skal arbeides med på flere måter i prosjektperioden:

CELL ønsker å arbeide med ferdighetstrening i rettsstudiet, da dette betyr å arbeide med fagstoffet gjennom praktiske øvelser og simuleringer, noe som gir en dypere og bredere læring.

De ferdigheter som skal utvikles i løpet av rettsstudiet skal bygge på en klar progresjon. CELL arbeider med skriftlige, muntlige, praktiske, digitale og ferdigheter innen tvisteløsning. Det skal utarbeides en plan for hvilke ferdigheter som bør utvikles på hvert studieår. Dette arbeidet er godt i gang, jf. nedenfor.

I arbeidet med ferdighetsstigen vil fakultetet både se på den ferdighetstreningen som allerede er implementert, og vurdere plasseringen i studiet med tanke på progresjon. Videre vil det også bli aktuelt å utvikle og foreslå nye moduler på rettsstudiet.

Høsten 2019 har ansvarlig faglærere i samarbeid med CELL startet opp arbeidet med flere forslag:

- En forhandlingsøvelse på 3. studieår. Det vil være bruk av muntlige ferdigheter innenfor tvisteløsningspilaren, en simuleringsøvelse som er en aktiv måte å arbeide med avtale- og kontraktsrett. Denne modulen vil bygge videre på det muntlige elementet på 2. studieår, hvor studentene må gjennomføre en prosedyreøvelse. Denne modulen må også sees som del av arbeidspakke 1 i prosjektbeskrivelsen. En forhandlingsøvelse på 3. studieår vil inngå i det obligatoriske undervisningsopplegget og med det gi en introduksjon til feltet til alle studenter på master i rettsvitenskap.
- Engelsk som undervisningsspråk på 2. studieår. Dette er en modul som er aktuell for både muntlige og skriftlige ferdigheter, som vil ha et aktivt undervisningsopplegg med bruk av simuleringer og som vil bidra til å bedre studentenes undervisningsopplegg opp mot internasjonal rett og internasjonale rettskilder.
- På 4. studieår arbeides det med å utvikle en rettssaksøvelse som studentene skal gjennomføre gjennom et helt semester, og som kobles tett til fagene sivil- og straffeprosess samt strafferett. Det ligger an til at dette først skal piloteres gjennom et dedikert valgemne. CELL søkte og fikk innvilget midler i 2019 til å lage en prototyp for digital infrastruktur som kan støtte opp under rettssaksøvelser ved fakultetet.
- Våren 2020 gjennomføres også det som kan ses på som trinn 1 i ferdighetsstigen gjennom en omlegning av første semester til B/IB i kombinasjon med to obligatoriske skriveøvelser som må bestås. Poenget med dette er at studentene skal lære seg å håndtere enkle juridiske drøftelser innenfor sentrale fag, samtidig som det karakterpresset som mange studenter allerede tidlig føler på skal reduseres.

Fra og med våren 2020 er det etablert at CELL, ved student-senterleder, skal delta ved hvert PMR møte for å holde en løpende dialog om ferdighetsstigen som helhet og gjensidig orientering og erfaringsutveksling om konkrete moduler som utvikles. Student-teamet i CELL som helhet, under ledelse av student-senterleder, arbeider denne våren med kartlegging av ferdighetsbaserte øvelser i dagens ordning. De planlegger også å gjennomgå tilgjengelige evalueringer av disse aktivitetene.

Pilaren Skrivetrening og (klar)språk har invitert til et åpent møte om en samlet plan for skriveundervisningen ved fakultetet den 27. mars 2020. I forkant av møtet vil pilaren kartlegge de ulike undervisningsoppleggene knyttet til skrivetrening, og det inviteres til dialog om en samlet plan og progresjonsstige for skrivetreningen. Slike dialogmøter hvor CELL inviterer bredt ved fakultetet ser vi

som svært viktige å gjennomføre, dette for å få oversikt over kompetanse, opplegg og initiativer som finnes ved fakultetet, videre for å inkludere og invitere inn faglige som ikke er formelt knyttet til CELL.

I milepælsoversikten er utvikling av ferdighetsmål satt som forventet avsluttet ved utgangen av våren 2020, vi ser nå at dette er urealistisk tidlig og vi forventer at dette vil være en milepæl vi vil nå i løpet av våren 2021. Studentteamet sikter mot å sende et utkast til ferdighetsmål på høring til Juridisk Studentutvalg ved utgangen av våren 2020.

Lovlab

Valgemnet Lovgivningslære hadde oppstart høsten 2019 i ny og revidert form, emnet er en del av dette prosjektet og prosjektene Den digitale jurist og Klarspråk. Emnet er koblet opp mot arbeidspakke 2, 3 og 4 i prosjektbeskrivelsen da emnet har et undervisningsopplegg som tar i bruk digitale samhandlingsverktøy, er tydelig praksisbasert og gir studentene trening i en sjanger innenfor juridisk skrivning de ikke får øvelse i på de andre studieårene. Studentene gjennomfører emnet som del av en gruppe, som skal skrive en utredning i fellesskap i samhandlingsverktøyet Teams, gruppearbeidet legger opp til at de løpende skal vurdere og gi innspill på hverandres tekster, og utredningen skrives for og i samarbeid med eksterne institusjoner som har behov for utredning av juridiske spørsmål.

Lovgivningslære ble gjennomført etter planen høsten 2019, fire grupper med studenter utarbeidet hver sin utredning, innenfor områdene Hendelsesorientert forvaltning i samarbeid med NAV, om Rettshjelpslovgivningen i samarbeid med JURK og JussBuss, om Regulering av bruk og utleie av elektriske sparkesykler i samarbeid med Oslo kommune og om Klimalov for kommuner i samarbeid med WWF verdens naturfond. Emnet er evaluert og våren 2020 vil ansvarlig faglærer planlegge, gjøre eventuelle justeringer i opplegget før høsten 2020. Høsten 2020 vil emnet også være aktuelt for studenter fra Institutt for lingvistikk og nordiske språk, som gjennomfører bachelorgrad i Klart språk, de vil inngå i gruppene som språkkonsulenter.

Undervisningsassistenter

Studenter som undervisere og undervisningsassistenter som en integrert del av det pedagogiske, er en viktig del av CELLs prosjekt. Høsten 2019 utarbeidet faglærerne på 1. semester rammeverket for en ny type rolle studentrettere på emnet; viderekomne studenter skal inn som undervisningsassistenter på emnet og gjennomføre skriveverksted og rette og kommentere to obligatoriske oppgaver på emnet. Nye 1. semester hadde oppstart våren 2020, studenter ble rekruttert til oppdraget i desember 2019.

Ved fakultetet bruker vi allerede studenter som undervisere i flere roller; kollokvieveiledere på 1. semester, studentrettere på frivillige skriftlige innleveringer på 1. og 2. studieår og undervisningsassistenter på enkelte valgemner. Som del av arbeidet i CELL har vi identifisert at det er et stort gap mellom hva disse studentene kan bidra med som pedagogisk ressurs og hva de i dag får bidra med. I dette gapet ligger det manglende integrasjon med fagmiljøet ved fakultetet og arenaer for erfaringsutveksling mellom studentene. Videre ønsker CELL å øke opplæringsstilbudet til disse stillingene i samråd med LINK og lage en ny rekrutteringsordning som vil legge vekt på flere momenter enn gode karakterer for å få stilling som undervisningsassistent. H19 begynte fakultetet arbeidet med å endre rekruttering av kollokvieveiledere, hvor karakterkravene ble senket, og det ble gjennomført intervjuer med aktuelle søkere. Undervisningsassistenter blir nå rekruttert ved å vektlegge egenskaper som faglig engasjement og pedagogisk interesse og ikke bare karakterer.

For studentrettere er det V20 gjennomført et opplæringsseminar der assistentene får prøverette autentiske tekster skrevet av førsteårsstudenter, men påfølgende plenumsdiskusjon av utfordringer knyttet til tilbakemeldinger på ulike typiske feil.

Vi har i arbeidet med å endre bruken av undervisningsassistenter samarbeidet med en av prosjektdeltakerne i CELL som haStudentene i dette emnet har hatt et tett samarbeid med ansvarlig faglærer, de har undervist sammen og gjennomført en kontinuerlig evaluering av undervisningsopplegget, dette har gitt klar pedagogisk merverdi. Disse undervisningsassistentene er blitt intervjuet høsten 2019, og intervjuene skal brukes som grunnlag for det videre arbeidet med undervisningsassistenter.

Tidlig høsten 2019 tok ansvarlig faglærer for valgemenet Likestillings- og diskrimineringsrett kontakt med CELL for å søke om støtte til å gjennomføre en pilot. Ansvarlig faglærer og JURK foreslo å legge til et praksisbasert undervisningsopplegg til valgemenet, ansatte ved JURK fasiliterte et rollespill og gjennomgang i en reell sak som JURK har hatt til behandling, og som er aktuell for fagområdet for valgemenet. Piloten kan knyttes opp mot arbeidspakke 3 og er et godt eksempel på at prosjektmidler kan brukes for å støtte opp under prosjekter til andre faglige enn de formelle medlemmene i CELL. Denne piloten har også gitt fakultetet erfaringsgrunnlag med bruk av JURKere som undervisningsassistenter. Piloten følges nå opp med et møte mellom administrasjon, ansvarlig faglærer og JURK i mars 2020 for å planlegge videreføring til høsten og utrede mulighetene for eventuell oppskalering, og innføring av liknende undervisningsformer i andre emner.

Kompetansebygging og samarbeid med LINK, UiO

Prosjektets fjerde delmål er å bygge opp pedagogisk kompetanse innen juridisk læring, CELL har høsten 2019 arbeidet med planlegging av kompetansebygging for faglige, erfaringsutveksling og innsamling og publisering av undervisningserfaringer innen juss.

Gjennom høsten 2019 har CELL gjennomført flere møter med LINK, og LINK har utarbeidet en første skisse til kurs for faglige ved fakultetet. Det imidlertid flere utfordringer med å finne en god form på slike kursopplegg, hvor man må finne riktig balansegang mellom å lage kursopplegg som er så brede at de kan være aktuelle for flere, og så spesifikke at de oppleves som konkret relevante for faglige å delta på. CELL og LINK har ikke landet dette og må jobbe videre i løpet av 2020 for å konkretisere:

- Hvilke av de faglige skal kursoppleggene rettes mot, nytilsatte eller alle faglige
- Størrelse på kursopplegget, jo større moduler jo mer nytte vil de som deltar få, men det vil heve terskelen for å melde seg på
- Innhold; fokus på digitale verktøy, eller fokus på pedagogiske verktøy for å stimulere til dialog under kursundervisning

CELL har satt av en større pott i prosjektet for å utarbeide slike kompetansehevende kurs og LINK er nå godt påkoblet CELL, det ligger dermed godt til rette for å utarbeide gode opplegg, men det er svært viktig at vi bruker tiden på å kartlegge hva slags behov for kompetansehevende kurs de faglige har, slik at kursene blir tatt godt i bruk.

Videre har CELL startet å innhente undervisningserfaringer ved fakultetet, og vil publisere dem på en tilgjengelig måte som kan legge til rette for nytteverdi og påfyll for nytilsatte og andre tilsatte ved fakultetet. Vi vil også bruke plattformen for dissiminerings av resultater fra prosjektene i CELL. Vi har i dag ingen katalog som gir oversikt over hvordan vi underviser juss ved vårt fakultet. Hva har våre faglige gode erfaringer med, og hva har de faglige dårlige erfaringer med? Dette ser vi i CELL som lavhengende frukt som vil oppfylle mange momenter i prosjektet, det vil inkludere faglige utover formelle medlemmer i CELL, det vil være nyttig materiale for flere av prosjektene som bakgrunn og det illustreres som en konkret mangelvare ved fakultetet – og noe som nytilsatte ville hatt god bruk for når de kastes ut i undervisningen ved oppstart av stillingen i dag. En slik katalog over undervisningserfaringer innenfor juss vil også være et aktuelt samarbeidsprosjekt mellom UiO, og det juridiske fakultetet i Bergen og Tromsø. Tromsø har allerede arbeidet med innsamling av slike erfaringer som del av deres «Fyrtårnprosjekt» og det er ønskelig å koble seg på det materiale som er utarbeidet som del av dette prosjektet og koble Bergen på både for å innhente erfaringer, men ikke minst å dele slike erfaringer mellom de tre fakultetene.

Evaluering

Gjennom hele prosjektet har CELL et kontinuerlig blikk på evaluering, både gjennom å ha nøkkelpersoner i CELL med særskilt kompetanse på dette og ved å integrere dette som en del av alle piloter.

UiO har i dag et evalueringssystem hvor studenter får tilsendt spørreskjemaer midtveis i undervisningen og en sluttevaluering på emner i henhold til en tidsplan. Generelt er det lav svarprosent og vi ser at vi

kunne fått mer nytte av disse evalueringene med en tettere oppfølging av administrasjon og ansvarlig faglærer. Vi har derfor i høstsemesteret jobbet med å justere evalueringsopplegget.

Arbeidet tok utgangspunkt i CELL-prosjektet Den digitale jurist, hvor det ble gjennomført en midtveis- og sluttevaluering, med justerte spørreskjemaer, videreutviklet for å undersøke om prosjektmålene i CELL-prosjekter er nådd.

Disse ble fulgt opp med et kvalitativt evalueringsmøte i faglærergruppen og så et kvalitativt møte med studenter på emnene. Begge møtene opplevdes som svært nyttige, da med avsatt tid til evaluering, refleksjon med dataene fra undersøkelsene og data fra FS som grunnlag for diskusjonen. Piloten på valgemnet Likestillings- og diskrimineringsrett ble fulgt opp på samme måte, et eget spørreskjema til studentene og så et kvalitativt møte mellom ansvarlig faglærer og JURK. CELL arbeider videre med å prøve ut ulike former, møter, justerte skjema, og lage en samlet anbefaling til evalueringsopplegg «kokebok» som kan deles ved eget fakultetet og til fakultetene i Bergen og Tromsø.

Konferanse

I prosjektbeskrivelsen er det konkretisert at CELL skal gjennomføre en årlig vårkonferanse om erfaringsbasert læring. Ved oppstart vårsemesteret ble det avklart at dette ville vi ikke klare å gjennomføre som en vårkonferanse, og vi har meldt inn at vi ønsker å gjennomføre årlige konferanser, og bruke SFU midler til å oppskalere konferansene. Vi jobber nå mot å få gjennomført CELLs første konferanse høsten 2020, med midler fra aktiv læring, hovedtema for konferansen skal være erfaringsbaserte læringsformer i tvisteløsning og forhandlinger.

Spredningsarbeid

CELLS nettsted: <https://www.jus.uio.no/cell/>

CELL på facebook: <https://www.facebook.com/CELL-Fremtidens-jurist-109009517137146/>

Lovkonferansen 5. juni 2019: <https://www.jus.uio.no/forskning/prosjekter/klarsprak/arrangementer/konferanser/lovkonferanse/>

'Bygger et digitalt juridisk miljø i NAV', Juristen, 5 July 2019.

<https://juristen.no/nyheter/2019/06/bygger-et-digitalt-juridisk-milj%C3%B8-i-nav>

Jusstudentene fikk bootcamp i programmering før de utviklet arveprogram', Juristen, 5 August 2019.

<https://juristen.no/nyheter/2019/07/jus%C2%ADstudentene-fikk-boot%C2%ADcamp-i-programmering-f%C3%B8r-de-utviklet-arve%C2%ADprogram>

Malcolm Langford vil ikke lenger undervise med 800 år gamle metoder', Uniforum, 30 August 2019

<https://www.uniforum.uio.no/nyheter/2019/08/malcolm-langford-vil-ikke-lenger-undervise-med-800.html>

'Fra å bruke mye jusspråk har jeg blitt mer opptatt av å formidle juss på en enkel og god måte', Juristen, 3 September 2019.

<https://juristen.no/nyheter/2019/09/fra-%C3%A5-bruke-mye-jusspr%C3%A5k-har-jeg-blitt-mer-opptatt-av-%C3%A5-formidle-juss-p%C3%A5-en-enkel-og>

'Jusprofessor ble sjokkert over undervisningen på fakultetet – vinner pris for tiltakene sine tiltak', Universitas, 4 september 2019.

<https://universitas.no/sak/66048/jusprofessor-ble-sjokkert-over-undervisningen-pa-f/>

'Fra surfebrett i Australia til møkkagreip i Rygge', NRK Ekko, 23 September 2019.

https://radio.nrk.no/podkast/ekko_-_et_aktuelt_samfunnsprogram/nrkno-poddkast-20062-159388-23092019103800

Langford deltok i podcasten Undervisningsplikten 11. oktober 2019

<https://podcasts.apple.com/no/podcast/undervisningsplikten/id1455491753?l=nb&fbclid=IwAR0eQUd8YOg5XvmijYXCXXeuwtyoBrUHjAsNNMqU6hJ6jUg-heMhIj2bEbw#episodeGuid=https://www.hf.uio.no/tjenester/kunnskap/undervisningsplikten/episoder/episode-14-malcolm-langford-undervisningsplikten.mp3>

'Roboter er på full fart inn i jussen', Apollon, 31 October 2019.

https://www.apollon.uio.no/artikler/2019/4_ai_juss.html

Medlemmer fra CELL traff Statssekretær Kristoffer Sivertsen i Justis- og beredskapsdepartementet 1. november 2019

<https://juristen.no/nyheter/2019/11/fikk-innspill-om-legal-tech-til-ny-advokatlov>

og:

<https://www.advokatbladet.no/advokatlov/ber-om-innspill-til-hvordan-nye-teknologiske-losninger-kan-harmonere-med-ny-advokatlov/144729>

Allmøte med studentene om eksamensformer og stress 5. november 2019:

<https://www.jus.uio.no/studier/aktuelle-saker/2019/allmote-eksamen.html>

Kronikk i Aftenposten: Akademikernes ansvar for trygdeskandalen 27. november 2019:

<https://www.aftenposten.no/meninger/kronikk/i/Ad5rgA/akademikernes-ansvar-for-trygdeskandalen-langford-og-nordrum>

'Han utfordret Iselin Nybø til å lære av Sveits, satse mer på undervisning og få til bedre involvering av studenter', Khrono, 30 December 2020.

<https://khrono.no/han-utfordret-iselin-nybo-til-a-laere-av-sveits-satse-mer-pa-undervisning-og-fa-til-bedre-involvering-av-studenter-plutselig-kom-statsraden-pa-forjulsbesok/430032>

Innlegg på Innovasjonskonferansen 2020: Sosial innovasjon – fra idé til samfunnsnytte 7. januar 2020:

<https://www.uio.no/om/aktuelt/arrangementer/konferanser/2020/innovasjonskonferansen-2020.html>

Flere presentasjoner, Forhandlinger, Lovlab og rettsteknologi under åpningsfesten av Domus Juridica 16. januar 2020:

<https://www.jus.uio.no/om/aktuelt/arrangementer/2020/apning-domus-juridica/>

Hular/læringsanalyse kick-off 28. januar 2020:

<https://www.uv.uio.no/iped/forskning/prosjekter/hub-node-hular/arrangementer/seminarer/hular-kick-off-seminar.html>